

DANĚ A SMRT

Čtvrtek, 01 leden 2015

Téměř kdykoliv, kdy dostanete peníze nebo jiný majetek, musíte se o něj podělit se státem. Dávodem je potěba finančních prostředků pro chod státu, veřejné správy, ale i tvorbu infrastruktury a přerozdělování bohatství, například pro výplatu nejrůznějších sociálních dávek a penzí. Platit daně je povinné, v některých případech se však můžete přihlásit o nejrůznější úlevy.

Pokud chcete zaplatit jen tolik, kolik musíte, a nechcete státu dávat navíc je "spropitné"; využijte všechny práva na slevu, které vám zákon nabízí. Okamžitě předložené řešení Benjamina Franklina, podle kterého je na tomto světě jisté jen placení daní a smrt, je jisté v mnoha ohledech pravdivé. Také popularita obou těchto "jistot" je v našich končinách podobná. Zatímco snad každým je rád, když od státu dostane příspěvek, podporu, dotaci, grant nebo příspěvek, málokdo se rád dobrovolně vzdá peněz, které svou prací vydělal.

Zatímco život si můžete prodloužit péčí o své zdraví, státu zase můžete odevzdat o něco méně peněz, pokud máte nárok na některé bonusy a slevy, které vám nabízí. Jako obvykle případně platí, že pokud chcete něco získat, musíte si o to říct. V tomto případě účetně vaší zdanění zaměňujeme za daně odváděné zaměstnavatelem, který z vašeho platu daně odvádí nebo případně finančnímu úřadu, pokud podnikáte a podáváte daňové přiznání samostatně.

Od daňového základu si můžete odečíst tyto položky:

- příspěvky na penzijní pojištění (spoření) a na životní pojištění (pokud je sjednáno min. do 60 let a měsíčně do 12 000 Kč);
- příspěvky na penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření (III. pilíř) v maximální výši 12 000 Kč zaplacení 24 000 Kč/rok);
- dary na veřejné prospěšné účely (do 10 % základu daně a při minimálním vkladu 2 % ze základu daně, max. 1000 Kč);
- členské příspěvky odborovým organizacím do 1,5 % z příjmu ze závislé činnosti;
- platby za zdravotní a vzdělávání do výše 10 000 Kč (13 000 nebo 15 000 Kč u zdravotní péče);
- úroky za úvěry na bydlení v maximální souhrnné výši 150 000 Kč (dříve 300 000 Kč). Od vypočtené daně můžete odečíst:
 - slevu na poplatníka 24 840 Kč, na kterou má nárok každý;
 - slevu na manželku a manžela ve společné domácnosti 24 840 Kč, pokud roční příjem této osoby nepřesáhne 100 000 Kč;
 - slevu na dítě 13 404 Kč, počítá se za každé dítě;
 - slevu pro invalidní důchodce 2520 Kč (invalidita 1. a 2. stupně), respektive 5040 Kč (3. stupeň invalidity);
 - slevu pro držitele průkazu ZTP/P 16 140 Kč;
 - slevu pro studenty do 26, respektive 28 let při prezenčním doktorském studiu (24 840 Kč). Z drobných příjmů a příjmů z prací, které nemají charakter soustavné činnosti za účelem zisku, daň odvádět nemusíte. Jedná se o tyto případy:
 - náhrady škody, plnění z pojistek, ceny ze soutěží, sociální podpora, výživné, dotace;
 - odměny za darování krve, stipendia, odměny vojákům;
 - prodej nemovitosti, kde jste bydleli více než dva roky;
 - prodej jiných nemovitostí po více než 4 letech od jejich nákupu (týká se i prodeje podílu v družstvu);
 - prodej movitých věcí po více než ročním vlastnictví;
 - příjmy z investic do cenných papírů, pokud z jejich prodeje nezískáte více než 100 000 Kč; v případě vyřazení částky daň platíte jen tehdy, máte-li papíry v držení déle než tři roky;
 - výdělek z příležitostných prací do 30 000 Kč (chovatelství apod.);
 - příjmy z dohody o provedení práce do 10 000 Kč za měsíc (ty by za vás měl zdanit ten, kdo je vyplácí);
 - autorské honoráře do 10 000 Kč za měsíc (daní se obdobně);
 - příjmy za práci jako student z praktického vyučování a praktické přípravy;

- dárčiví, dary od příbuzných, manželů, sourozenců, synů, neteří, strýců a tet, manželů dárčiví rodičů, manželů rodičů a osob, které s dárce mají nejméně jeden rok ve společné domácnosti.

Kdy naopak zaplatit musíte?

Povinnost platit daně platí pro téměř každý příjem. Příjmem se tímto myslí nejen příjem z výdělečné jakékoliv peníze nebo hmotné plnění, které obdržíte. Tedy například i dary nad 15 000 Kč, které se nyní zdaňují stejnou sazbou jako příjmy z výdělečné činnosti, tedy 15 procenty. Jelikož dary od příbuzných zůstávají nadále od daní osvobozeny, měly by tak především být výrazně ztíženy daňové úniky. Zahrnutí majetku a peněz z příjmatů nebo darů pod zákon o daních z příjmů ale nejsou jedinými novinkami. Další změny jsou však pro občané s běžnými příjmy spíše úlevou. Například si můžete drobnými příležitostnými pracemi vydělat až 30 000 Kč ročně a nebudete muset zdaňovat. Mezi takové příjmy patří jednorázové činnosti a služby, které člověk neprovozuje soustavně za účelem výdělků, tedy nesplňují parametry živnosti (podnikání), neexistuje k nim dohoda o provedení práce (pracovní činnosti) a podobně. Může jít například o příležitostný prodej výrobků vlastní výroby nebo produktů chovatelského charakteru; bude i zdanění menších výdělků – autorských honorářů nebo příjmů z dovedení práce, které má být vázané „zaměstnavatel“ a do výše deseti tisíc korun za měsíc zdanit paušální srážkovou daní. Stejně jako vloni, i letos je nutno daňové přiznání podat do konce března. Tento termín pro vás platí, pokud jste měli příjmy ze samostatné činnosti, které budete muset zdanit. Jestli ale za vás bude daně odvádět zaměstnavatel, bude chtít veškeré podklady s dostatečným předstihem. Pokud tedy státu nechcete platit vedle daní také „spropitné“, neváhejte a konzultujte s účetním, jaké dokumenty vám zajistí kýžené slevy.

Jakou daň zaplatíte z nemovitosti?

Pokud vlastníte pozemek nebo nějakou z běžných nemovitostí určených k bydlení, rekreaci a podobně, budete muset zaplatit daň z nemovitosti. Daňové přiznání ale naštěstí nemusíte podávat každý rok znovu. Stačí ho podat jen jednou ročně, ve kterém jste se stali majiteli nové nemovitosti nebo provedli zásadní úpravy, které mají na výši daní vliv, a to do 31. ledna. Následující roky vám finanční úřad automaticky poskytne složenky s výší daně. Za obytný dům zaplatíte 2 koruny za každý čtvereční metr zastavěné plochy, za chatu 6 korun, za samostatnou garáž 4 koruny. Základní sazba daně pro stavební pozemek je 2 Kč/m², což ale platí jen v obcích do 1000 obyvatel. Ve větších obcích musíte tuto sazbu ještě vynásobit dle stanovených koeficientů. Výše daně tedy není úplně jednoduchá, ale finanční úřad ji vypočítá za vás – stačí podat daňové přiznání.

Převzato z časopisu dTest